

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA

1. Wymagania edukacyjne

HISTORIA - zakres podstawowy

(klasa pierwsza technikum oraz pierwsza i druga zasadniczej szkoły zawodowej)

Uczeń powinien znać:

- najważniejsze fakty, wydarzenia i zjawiska z dziejów powszechnych i Polski w okresie międzywojennym, podczas II wojny światowej i okresie powojennym;
- problemy społeczno-gospodarcze na świecie i w Polsce w latach 1918-2000;
- najważniejsze postacie oraz powiązane z nimi wydarzenia historyczne;
- przemiany kulturowe i naukowe mające miejsce w XX i na pocz. XXI wieku;
- daty najważniejszych wydarzeń;
- pojęcia związane z omawianymi okresami historycznymi;
- źródła do okresu międzywojennego, II wojny światowej i okresu powojennego: źródła kultury materialnej, źródła dokumentacyjne, prasę, literaturę piękną, dokumentację fotograficzną, kroniki filmowe, pamiętniki itp.

Uczeń powinien umieć:

- poprawnie posługiwać się pojęciami historycznymi;
- sytuować w czasie i przestrzeni omawiane wydarzenia;
- wiązać fakty i wydarzenia z dziejów powszechnych z dziejami ojczystymi;
- porównywać wybrane wydarzenia historyczne;
- rozpoznawać, analizować i interpretować różne źródła historyczne;
- analizować i porównywać najważniejsze oceny historiografii dotyczące wydarzeń i postaci;
- dostrzegać analogie między przeszłością a wydarzeniami współczesnymi;
- dostrzegać związki między różnymi dziedzinami życia społecznego – polityką, gospodarką, kulturą;
- formułować oceny i je uzasadniać;
- posługiwać się mapą historyczną;
- prezentować na forum publicznym własne stanowisko i przedstawiać własne opinie;
- oceniać działalność różnych postaci historycznych;
- wyszukiwać, selekcjonować i krytycznie analizować informacje z różnych źródeł, w tym z zakresu technologii komunikacyjno-informacyjnej i dokonywać rekonstrukcji faktów na ich podstawie;
- prezentować posiadaną wiedzę i umiejętności w sposób problemowy, syntetyczny i przekrojowy, wykorzystując nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne;
- prowadzić dyskusje z zachowaniem zasad kultury, tolerancji oraz poprawnego i logicznego argumentowania;
- współpracować w zespole, w celu wykonania powierzonych mu celów i zadań oraz planować zadania;

HISTORIA I SPOŁECZEŃSTWO – przedmiot uzupełniający

(klasa trzecia i czwarta technikum)

Wątki tematyczne:

- 1. Ojczysty Panteon i ojczyste spory.**
- 2. Rządzący i rządzeni.**
- 3. Kobieta, mężczyzna, rodzina.**
- 4. Zabrze na tle dziejów Górnego Śląska. Historia i tradycje regionu i miasta.**

Wymagania edukacyjne

Ojczysty Panteon i ojczyste spory.

Uczeń:

- charakteryzuje, na wybranych przykładach, antyczne wzory bohaterstwa, żołnierza i obrońcy ojczyzny oraz ich recepcję w polskiej myśli politycznej, tradycji literackiej oraz edukacyjnej późniejszych epok;
- charakteryzuje antyczny wzorzec obywatela oraz jego recepcję w polskiej myśli i praktyce politycznej późniejszych epok;
- charakteryzuje, na wybranych przykładach, koncepcje polityczne władców z dynastii piastowskiej;
- charakteryzuje oraz ocenia, na wybranych przykładach, rolę ludzi Kościoła w budowie państwa polskiego;
- charakteryzuje, na wybranych przykładach, postawy obywateli wobec wyzwań epoki (XV I– XVIII w.);
- charakteryzuje spory o przyczyny upadku I Rzeczypospolitej;
- charakteryzuje i ocenia polityczne koncepcje nurtu insurekcyjnego oraz nurtu realizmu politycznego
- omawia spory o ocenę dziewiętnastowiecznych powstań narodowych;
- charakteryzuje spory o kształt Polski w XX w., uwzględniając cezury 1918 r., 1944–1945, 1989 r., oraz prezentuje sylwetki czołowych uczestników tych wydarzeń;
- charakteryzuje postawy społeczne wobec totalitarnej władzy, uwzględniając różno rodne formy oporu, oraz koncepcje współ- pracy lub przystosowania.

Rządzący i rządzi

Uczeń:

- wyjaśnia pojęcie obywatel i obywatelstwo w polis ateńskiej i w republikańskim Rzymie;
 - wyjaśnia recepcję antycznego pojęcia obywatel w późniejszych epokach, z uwzględnieniem Rzeczypospolitej przedrozbiorowej;
 - charakteryzuje zakres władzy cesarza, papieża i króla oraz ich wzajemne relacje w średniowieczu; opisuje zakres władzy samorządu miejskiego w średnio wiecznym mieście;
 - analizuje relikty świata feudalnego w późniejszych epokach;
 - analizuje funkcjonowanie staropolskiego parlamentaryzmu na tle ówczesnej Europy;
 - analizuje i ocenia zjawisko oligarchizacji życia politycznego i rozwoju klienteli jako nieformalnego systemu władzy w I Rzeczypospolitej;
 - analizuje, na wybranych przykładach, zjawisko rewolucji społeczno-politycznej i jego ideowe korzenie;
 - analizuje, na wybranych przykładach, ruch anarchistyczny;
- analizuje, na wybranych przykładach, działalność opozycji politycznej w PRL;
- objaśnia pojęcie antyutopii, odwołując się do prac Orwella i Huxleya.

Kobieta, mężczyzna, rodzina

Uczeń:

- omawia ukazane w Biblii obrazy miłości i rodziny oraz role kobiety i mężczyzny (na wybranych przykładach);
- charakteryzuje na wybranych przykładach sposób pojmowania miłości oraz ról kobiety i mężczyzny w starożytnej Grecji i Rzymie, przedstawia charakterystyczne dla starożytnej Grecji i Rzymu modele rodziny;
- przedstawia wpływy arabskie i prowansalskie w literaturze dworskiej średniowiecznej Europy oraz ich oddziaływanie na dworski wzorzec miłości;
- ocenia trwałość dworskiego wzorca miłości w kulturze europejskiej;

- charakteryzuje i porównuje postrzeganie roli dziecka w życiu społecznym średniowiecza oraz innych epok;
- na podstawie źródeł ikonograficznych, pamiątkarskich i epistolograficznych charakteryzuje kulturę sarmatyzmu w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem problemu obyczajowości;
- ocenia trwałość obyczajowych wzorców sarmatyzmu w kulturze polskiej kolejnych epok;
- objaśnia formy zdobywania wykształcenia przez polskiego szlachcica w epoce nowożytnej i wskazuje główne cele tego modelu kształcenia;
- przedstawia przykłady miłości romantycznej w dziełach kultury europejskiej i analizuje trwałość tego wzorca kulturowego;
- wskazuje przemiany życia społecznego sprzyjające emancypacji kobiet i omawia ten proces;
- charakteryzuje proces rewolucji obyczajowej lat 60. XX w. i przedstawia jej wpływ na zmiany obyczajowości w kolejnych latach tego stulecia;
- przedstawia proces kształtowania się współczesnego modelu rodziny, z uwzględnieniem przemian zachodzących w społeczeństwie polskim XX w.

Zabrze na tle dziejów Górnego Śląska. Historia i tradycje regionu i miasta.

Uczeń:

- zna historię polityczną i gospodarczą Górnego Śląska i Zabrze;
- rozumie złożoność historycznych losów swojej „małej ojczyzny” i jej zmian w przynależności państwowej i administracyjnej na przestrzeni wieków;
- zna wybitne i zasłużone postacie dla regionu i miasta;
- zna dziedzictwo materialne i duchowe Górnego Śląska;
- rozumie na czym polegała wielonarodowość i wielokulturowość na Śląsku;
- zna instytucje muzealne regionu i miasta.
- dostrzega związki i współzależność między przeszłością a teraźniejszością oraz między dziejami powszechnymi, narodowymi i historią regionu;
- dokonuje analizy procesów, wydarzeń i zjawisk historycznych w kontekście politycznym, gospodarczym i społecznym;
- dostrzega specyfikę kulturową regionu.

Umiejętności

Uczeń powinien umieć:

- poprawnie posługiwać się pojęciami historycznymi;
- sytuować w czasie i przestrzeni omawiane wydarzenia;
- wiązać fakty i wydarzenia z dziejów powszechnych z dziejami ojczystymi i regionu oraz miasta;
- porównywać wybrane wydarzenia historyczne;
- rozpoznawać, analizować i interpretować różne źródła historyczne;
- analizować i porównywać najważniejsze oceny historiografii dotyczące wydarzeń i postaci;
- dostrzegać analogie między przeszłością a wydarzeniami współczesnymi;
- dostrzegać związki między różnymi dziedzinami życia społecznego – polityką, gospodarką, kulturą;
- formułować oceny i je uzasadniać;
- posługiwać się mapą historyczną, szkicem, planem np. miasta;
- prezentować na forum publicznym własne stanowisko i przedstawiać własne opinie;
- oceniać działalność różnych postaci historycznych;
- wyszukiwać, selekcjonować i krytycznie analizować informacje z różnych źródeł, w tym z zakresu technologii komunikacyjno-informacyjnej i dokonywać rekonstrukcji faktów na ich podstawie;
- prezentować posiadaną wiedzę i umiejętności w sposób problemowy, syntetyczny i przekrojowy, wykorzystując nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne;
- prowadzić dyskusje z zachowaniem zasad kultury, tolerancji oraz poprawnego i logicznego argumentowania;
- współpracować w zespole, w celu wykonania powierzonych mu celów i zadań oraz planować zadania;
- przygotowywać : prezentacje multimedialne, plany wycieczek historycznych, gazetkę szkolną na zadany temat

2. Metody i formy sprawdzania osiągnięć uczniów

- sprawdziany lub testy
- kartkówki
- odpowiedź ustna
- przygotowanie do lekcji
- aktywność i praca na lekcji
- zadania domowe
- zadania dodatkowe (karty pracy w muzeum, gazetki, prezentacje, wywiady)
- projekty (np. wycieczka po moim mieście

3. Wymagania na poszczególne oceny

Ocena celująca

- uczeń posiada wiedzę wykraczającą poza podstawy programowe; jego zasób wiedzy i umiejętności świadczy o wyraźnych i sprecyzowanych uzdolnieniach humanistycznych. Czynnie uczestniczy w lekcji, kołach zainteresowań, samodzielnie selekcjonuje i interpretuje wydarzenia historyczne; wysuwa oryginalne wnioski, dokonuje niezależnych ocen, prezentuje dociekliwość podczas rozwiązywania problemów historycznych/politologiczno--społecznych, wobec odmiennych poglądów w historiografii wykazuje postawę krytyczną. Dokonuje integracji wiedzy o przeszłości i teraźniejszości czerpanej z różnych źródeł oraz własnych doświadczeń, ocen i refleksji. Interpretuje różnego rodzaju źródła historyczne. Wykorzystuje wiedzę z pokrewnych przedmiotów, starannie wykonuje zadania, uczestniczy i osiąga znaczące sukcesy w olimpiadach i konkursach.

Ocena bardzo dobra

- uczeń w pełni przyswoił wiadomości objęte podstawą programową, wykazuje się umiejętnością analizowania i interpretacji wydarzeń historycznych, dokonuje ich twórczego oceniania oraz wnioskowania. Interpretuje różnego rodzaju źródła historyczne. Wykorzystuje różne źródła wiedzy, potrafi skorelować ją z wiedzą z pokrewnych przedmiotów, wykazuje zainteresowanie problematyką historyczną i polityczno - społeczną, samodzielnie poszerza wiedzę, starannie wykonuje stawiane przed nim zadania, a także samodzielnie się ich podejmuje.

Ocena dobra

- uczeń zna podstawowe treści programowe, umie odtwórczo , ale logicznie formułować oceny i wnioski oraz interpretować fakty i zjawiska historyczne , gospodarcze i społeczne. Interpretuje różnego rodzaju źródła historyczne. Z drobnymi błędami potrafi je umiejscawiać w czasie i przestrzeni, wykazuje aktywność na zajęciach, podejmuje się również dobrowolnie stawianych przed nim zadań.

Ocena dostateczna

- uczeń wykazuje się znajomością podstawowego materiału rzeczowego oraz pojęć historycznych, ograniczoną umiejętnością ich analizy przyczynowo – skutkowej. Interpretuje różnego rodzaju źródła. Tylko w niewielkim stopniu podejmuje próbę oceny wydarzeń i zjawisk; w zakresie podstawowym operuje czasem i przestrzenią, aktywność na lekcji jest sporadyczna.

Ocena dopuszczająca

- uczeń mimo luk, błędów i niedociągnięć w nauce potrafi przy pomocy nauczyciela opanować wiadomości i umiejętności konieczne, istotne dla dalszego etapu kształcenia. Interpretuje różnego rodzaju źródła, formułuje powierzchowne wnioski, płytkie oceny wydarzeń oraz postaci, wykazuje niewielką znajomość chronologii, stosuje niektóre pojęcia historyczne, często błędnie lokalizuje fakty w przestrzeni, ale potrafi posługiwać się podręcznikiem.

Ocena niedostateczna

- uczeń nie opanował koniecznych wiadomości i umiejętności wynikających z programu nauczania, nie posiada umiejętności formułowania wniosków i ocen, nie potrafi umiejscowić faktów w czasie i przestrzeni. Popołnia poważne błędy chronologiczne, notorycznie nie przygotowuje się do lekcji, nie wykonuje prostych zadań nawet przy pomocy nauczyciela; odznacza się brakiem systematyczności, biernością na lekcji, opuszcza często lekcje.

Nieklasyfikowany – opuścił ponad 50 % lekcji.